Ч. 218 (11.509). Львів, середа 2. жовтня 1929. [illegible] Рік XLVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 143.392. Адреса для телеграм: „Діло“, Львів. Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 5·00 зол. За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Катастрофа в Льондоні.

(Від нашого кореспондента.)

Льондон, 21. вересня 1929.

I.

Вчорашній день був днем найбільш драматичним з усіх, які знала тутешня „Сіті“ (біржа) за довгі десятки років.

Ціле це безмірне місто сьогодні не про що инше і говорить, як тільки про страшний біржевий „крах“ т. зв. ґрупи Гатрі: королівський прокурор завізвав учора до свого кабінету голову тієї ґрупи, Клярентія Гатрі, одного з найголосніших фінансістів Анґлії, тай видав приказ увязнити цього фінансіста разом з трьома головними його спільниками Даніельсом, Діксоном і Табором, під закидом, що обманчивими штучками видурили з публики колосальні суми гроша. Сьогодні вранці увязнених поставлено перед слідчими суддями. Звиш пяти мілїонів фунтів стерлінґів (стерлінґів, а не з німецька: „штерлінґів“), сума, яка у французьких франках висловлюється в міліярдах, потонула в „підприємствах“, які оце завалились. Сьогоднішні ранішні ґазети переповнені подробицями про розміри катастрофи (руїна величезної скількости родин і ощадностей) тай про чільних „героїв“ тієї драми.

Так напр. оповідають вони історію наглої й блескучої карієри Клярентія Гатрі: мало було подібних романтичних карієр в історії тутешньої біржі. Перед війною був він дрібним урядовцем одного з товариств обезпечень, та ще перед 30-им роком життя він уже оперував міліонами. Він працював у своїм бюрі в Сіті по 12 годин у день; енерґія його не мала краю; він був усе насторожений, чигаючи на нові можливости задля розвитку своєї невсипущої активности. Дрібніших розмірами крахів він уже пережив був кілька; вони його не зломили: з холодною усмішкою він їх ліквідував, завжди готовий наново розпочати боротьбу, без вагання рискуючи капітали свої і... чужі. Особливо чужі, по старому правилу біржевиків, що „справи (тобто фінансові спекуляції), це гроші чужі“.

II.

Не уявляю я собі, щоб який-небудь біржевий крах міг так могуче поразити льондонський загал, тай так діймаюче зазначитися навіть на льондонській вулиці, як оце, що бачу тут перед собою від ранку. Анґлійці поражені, здивовані і наче засоромлені: такий крах, і то в них у Льондоні!

Що в ряди-годи вибухає якийсь льокальний крах у Ню-Йорку, анґлієць уважає це самозрозумілим — наче автоматичний наслідок американської спекуляційної гарячки. Але в Льондоні? Невже супокій і зверхня пасивність льондонської біржі не забезпечували її перед фінансовим скандалом такого розміру? А проте таки в Льондоні вибухла отся афера Гатрі.

Показується, що мимо загального економічного недомагання, яке висловлюється в безробітті й кризі стерлінґа, Льондон таки не зберігся від спекуляційної гарячки, якою недужає переважна частина світових бірж. Промислова ситуація країни не була блескуча; значить, не можна було спекулювати на великих акціях металюрґії або корабельних будов. Замісць до них, широкий загал звернувся до особливостей: до ґрамофонів, до фотоматонів, до всяких нових винаходів, на яких опер свої „комбінації“ Гатрі.

III.

Тай взагалі: яким чином Льондон міг би був закиститися перед гарячкою гри, яка після війни обхопила всі світові грошеві ринки? Війна ще підкріпила смак у риску, дорогий кожному повноправному анґлійцеві. Вона дала почин наглим вискокам богацтва і несподіваним підйомам щастя. Зродилася з цього нова біржева психольоґія: звичайна льокація капіталу в певних підприємствах сьогодні вже не цікава пересічному громадянинові; його надять високопроцентові і швидкі зиски, „диференції“, якими раніше займалися хіба тільки малошановані спеціялісти-спекулянти. Доконалася міжнародня революція фінансова, якої наслідків не вдасться швидко виполоти.

Ґрунт під ефемерні успіхи і бариші ґрупи Гатрі був готовий.

З усім тим, і хоча втрати, спричинені цим одним крахом, многократно перевищають вартість — скажімо — всього нашого національного майна в цілій нашій країні, з її фінансовими заведеннями, кооперативами, то-що, — то в Анґлії кінець-кінців це тільки „інцидент“, — відокремлений нещасливий припадок. Льондонська біржа оперує міліярдами фунтів стерлінґів, а всі втрати ґрупи Гатрі, дарма, що вони означають руїни десятків, може й сотень тисяч родин, тай життєві катастрофи безліч людей, — все таки тільки капля в океані анґлійського богацтва, накопиченого віками і вкоріненого глибше й тривкіше ніж навіть голосне й блискуче, та нагле і без минулого — богацтво американське. Нема сумніву, що — як пише Таймс — хочби навіть усі папери ґрупи Гатрі мали пропасти без решти, то „небозвід британських фінансів від цього ще не завалиться“.

Це правда. Одначе мала з цього розрада тим численним родинам, що раптом опинилися без кусника хліба, втративши овочі праці цілого покоління.

Тому й стільки тривожних облич сьогодні на вулицях Льондону. Тривожних — мимо анґлійської твердости в затаюванні своїх почувань.

В. Панейко.

Програма нового австрійського уряду.

Новий канцлер Австрії, д-р Шобер виголосив у парляменті промову, в якій виложив політику уряду. В його промові особливо цікаве зазначення того, що уряд буде підтримувати рух „гаймвери“. Канцлер схарактеризував цей рух, як вияв волі широких мас австрійського населення. Він був викликаний тим, що парлямент не був у стані перевести потрібні реформи. Теперішній уряд хоче перевести реформу виборчого права й предложить проєкт зміни конституції. Насамперед треба поширити повновласти президента республики й уряду. Далі треба урегулювати фінансові справи між союзом і краями. Закордонна політика не буде змінена.

—o—

Капітуляція Гендерсона.

Голоси анґлійської преси.

Анґлійське міністерство закордонних справ опублікувало повідомлення, що мають бути відновлені дипльоматичні зносини з Радянським Союзом, а всі спірні справи будуть полагоджені після іменування амбасадорів. Анґлійські ґазети дуже остро критикують Гендерсона. „Таймс“ закликає Болдуіна з усею рішучістю виступити проти радянської політики партії праці. „Дейлі Телеґраф“ пише про „принижуючу зміну фронту“ з боку Гендерсона, а „Морнінґ Пост“ говорить про „безумовну капітуляцію“ анґлійського уряду.

—o—

„Політичний сезон скінчився“.

(Від нашого кореспондента.)

Варшава, 27. вересня 1929.

Так дотепно окреслив нинішню політичну ситуацію у Польщі один із її колишніх міністрів та з теперішніх найчільніших парляментаристів. Щоправда, то тривав цей політичний сезон аж надто коротко: несповна три тижні. Почався візитою голови ради міністрів у маршала сойму й відомою пропозицією конференції та скінчився двома статтями двох маршалів. Ефектовний був початок і ефектовний кінець, але радше з уваги на форму, ніж на зміст: бо по суті все стоїть на місці. Політична ситуація найшлася акуратно на тому самому місці, з якого вийшла. Не рушила її ні на крок і пропозиція п. Славека щодо другої конференції, бо розбиття першої спроби й ревеляції із двох згаданих статтей („Погасаючому світові“ та „Невчасні жалі“) усунули ідею „конституційної наради“ цілком у тінь. Яка там серед нововитвореної атмосфери можлива нарада?! Це так яскраво всі видять і почувають, що неґативні відповіди на запрохання п. Славека, це лише так мовити „пандан“ епільоґічного характеру до „закінченого“ вже політичного сезону. Сподівалися ще люди статті третього маршала — маршала сенату Шиманського, який саме був тим посередником поміж двома другими маршалами, про якого згадується у статті „Невчасні жалі“, але — кажуть — марш. Шиманський такий був стурбований остаточним крахом ідеї бльоку лівиці й ББ., що вправді ще раз пішов до Бельведеру, але після цього виїхав до Вильна і статті не написав. Може ще напише...

*

Не рушила з місця політична ситуація тому, бо так само, як раньше, так і нині ніхто абсолютно не знає відповіди на вічно актуальне питання: що далі? Посол Ліберман на недільному вічу у Кракові казав таке: „проїхав я недавно чужі краї, в яких також ведеться боротьба за владу, але ведеться вона у межах людського передбачування. Кожний громадянин знає, за що йде боротьба і що може принести краєві. Тільки перед нами стає щоденно питання: що буде сьогодні і що буде завтра...“ Порівнання з чужинецькими звичаями особливо актуальне, коли читаємо про події у Чехословаччині й Австрії. В першому випадку досить було дисонансу поміж одною із урядових партій та рештою урядової більшости, щоби през. Масарик розвязав парлямент і до чотирьох тижнів розписав вибори, аби до кінця року нова законодатна палата встигла ще ухвалити бюджет. Досить було в Австрії висловлення сумніву під адресу канцлера, чи він має досить авторитету, щоби завести лад внутрі держави й позискати довіря закордону, щоби він негайно подався до димісії і щоби до двох днів був складений новий кабінет. Ба навіть у безпарляментарній Литві новий премієр коротко інформує пресу про причину кризи та заповідає широку програмову деклярацію. У парляментарній Польщі треба щойно з полемічних статтей найвищих державних діячів вилускувати зерна інформацій про таємні переговори над парляментарною більшістю і про пляни уряду щодо реформи бюджетового права. І щойно після того „пізнання правди“ люди — такі самі мудрі, як перед тим були, себто знову нічого не знають.

*

Нема сумніву, що хоча маневр із скликанням соймово-урядової конференції не вдався і ослабив позицію уряду, то проте стаття марш. Пілсудського сильно змінила ситуацію, бо вдарила болюче по опозиційній лівиці. При всіх формальних заявах, що марш. Дашинський виступав із пропозицією бльоку ББ і лівиці (вірніше: ППС і „Визволення“) самостійно, ніким до цього не уповажнений, є ясно, як божий день, що мусів зробити це лише після порозуміння й апробати з боку авторитетних представників інтересованих клю-

бів лівиці. І горобці на варшавських дахах цвірінькають імена тих представників, прихильників ідеї такого бльоку. У цьому немає нічого злого, — в порядку є політики, які ведуть акцію згідно зі своїм переконанням і з вірою в її успіх і цілком в порядку є маршал сойму, який шукає можливостей створення соймової більшости. Але не в порядку є відповідальний політик, який в офіціяльному органі партії громи кидає на уряд і на систему влади, хрипне від викрикування радикальних партійних гасел і своїм безкомпромісовим радикалізмом вічно афішується, а одночасно потихенько підписує „in blanco" реверс на компроміс з тим самим урядом і тією самою владою — ах, як страшенне такий політик є не в порядку з собою, своєю партією і поняттям справжньої політики, яке зовсім не є тотожне з поняттям політичної інтриги!

Марш. Пілсудський показався справді чудовим тактиком: одним махом відтиснув забундючену ліву опозицію на оборонні позиції і знову перейняв ініціятиву в свої руки. Очевидно, що в цій ситуації гейби автоматично відпали всі кульоарно-навирняні сплетні про зміну уряду, парляментаризацію влади і т. д. та перейшли на іншу площину: виміркування консеквенцій, кинених „погасаючому світові" покликів.

•

Бо коли перша частина статті марш. Пілсудського мала характер тактичного ходу — удару по лівій опозиції, — то її друга частина висувала конкретну вимогу під адресою сойму, у тій частині погрожуючи знову тому соймові, як світові, який має погаснути. Таким робом сойм і цілий політичний табор у Польщі справді вперве почули конкретну програму уряду (марш. Пілсудського), чи бодай частину цієї програми. Вона, після обчімхання із стилістичної декорації, звучить ясно і недвозначно: 1) місія законодатної палати має обмежуватися (передовсім чи взагалі того не знаємо) до приймання гльобальних бюджетових сум, в рямцях яких уряд (чи поодинокі міністри) мав би право свобідно творити й перетасовувати позиції, і 2) бюджетова дискусія має бути обмежена до мінімум, а то й геть скасована.

Коли перша частина статті марш. Пілсудського здерла з визначних діячів демократичної лівиці серпанок дволичности й тим самим поставила цілі ті клюби у надзвичайно немиле положення, то ця друга — програмова — частина статті викликала серед них справжній переполох. Як-же не так, отже пропозиція премієра Світальського зійтися на спільну конференцію не була спробою наближення уряду до сойму, не була спробою „перепросин", а мала на меті поставити соймові вимогу зречення з його прав детального бюджетування позицій прибутків і видатків? Отже на піску була оперта ціла теорія про побіду в урядових колах „примирюючої концепції", звичайною автосуґґестією була віра в уступки соймові так у престіжових справах, як низці конкретних питань, вичислюваних кожним войовничим клюбом з окрема і всіми ними разом?!

І тут люди переходять до третьої частини виводів маршала і з літературних міркувань на тему сумного й веселого в античному світі та опереточних парадоксів, із отих міркувань підносять одно: стару нехіть маршала до сойму й прозору заповідь, що він має — погаснути. Коли, як і „що далі", це вже інша справа, це саме ті німи тайники, які так обурюють посла Лібермана.

Покищо — тишина, на справді це не осінь і не початок, а кінець політичного сезону.

І. Кедрин.

Перед виборами на Закарпатті.

Партії і люди. — Безобличність христ.-суспільників. — Невеселі гороскопи.

Ужгород, 28. вересня 1929.

На 27. жовтня ц. р. розписані вибори до празького парляменту і Ви, Пане Редакторе, питаєте мене, які є вигляди на зміну режіму в так званій „Підкарпатській Русі". Пророком я не є, але подам нинішній стан, з якого можна робити комбінації на будучність. Наглим розписанням виборів заскочені майже всі тутешні партії та партійки — крім аграрної, в якої руках є державний апарат і — гроші. Правда, партія не має характерних людей, бо стало звичаєм, що кожний, що має масло на голові, боїться слідства за спроневірення, то-що — вписується в цю партію. До тепер були послами з тієї партії д-р Кралік (чех) і відомий д-р Штефан. В 1918 р. був він комуністичним міністром „Руської Країни" — в 1925 р. послом аграрної партії. В 1928 р. в осені публично проголосив він, що є українцем, з початком 1929 р. теж публично, що є... русским. Цих обох послів відсилає тепер партія до маґазину, на їх місце прийде знов один чех (Заяц або Брандейс) і один русин (д-р Бачинський, голова партії, дім веде по мадярськи, але сам твердорусский, або Степан Клочурак — українець, недавний орґанізатор соц.-дем. партії...). Партія своїх мандатів певна (апарат адміністрації і гроші!), хоч ця партія є зненавиджена. При виборчій аґітації всі партії збираються її бити.

Комуністична партія, що обіцяла золоті гори, тратить постепенно прихильників. Загально числять, що й тепер вона втратить велике число прихильників на користь соц.-дем. партії. — З партії соц.-дем. був послом інж. Яр. Нечас, тепер буде він кандидувати в чеських краях, а на його місце стає Маркович, словак, бувший міністр освіти. Як п. Нечас, так і Маркович прихильники української орієнтації. Це не тому говорю, щоби можна було від Марковича сподіватися оборони українства. Як Нечас опреться і він головно на чеське урядництво, а крім того хоче стягнути голоси мадярського робітництва. На українські села виїдуть платні аґітатори (Німчук і ін.), які будуть говорити про прихильність до українців Марковича. Русина чи то пак українця ця партія не поставить кандидатом, бо — не має. Партією проводять чехи. Є, правда, на Підкарпатті п. Яцко Остапчук, давний соц.-демократ, бувший посол до австрійського парляменту, але — він за великий українець в очах чеських соц.-демократів.

Четвертою партією, про яку доводиться говорити, це християнсько-суспільна, з якої вийшов послом о. А. Волошин та до якої належать д-р Юлій і д-р Михайло Бращайки. Ця партія мабуть із усіх прийде до виборів найменше підготована. На це склалося кілька причин. Під національним оглядом партія не має ясної програми. Вона є **українська**, але коли чехи стукнуть — вона в тій-же хвилі **вже руська**, або **карпаторуська**, або: **наша мова, котрою говоримо...** Посол цієї партії о. А. Волошин — є такий багатий незалежний чоловік, що купив великий маєток і виїхав господарювати, оставляючи партію. Секретаря партії купили знов аграрники, так, що партія остала без посла і секретаря. В руках тієї партії є культурні установи, як „Просвіта", але партія в тих установах має богато клопотів. „Просвіта" попала наслідком будови дому в довги. Щоби рятувати „Просвіту", урухомлено кіно, без власного капіталу, надіючись тільки на державу, що вона під формою санації театру, під формою допомог на музей то-що та дешевими кредитами допоможе сплатити майже 3,400.000 кч. довгу (звиж 100.000 долярів). Одначе держава не спішиться уділювати дешевого кредиту, ані давати якунебудь підмогу, навпаки, дожидає, коли з люксусом вибудоване кіно зможе купити на ліцитації яка чеська чи словацька установа. Журбою за кіно й вичерпується вся енергія партії, журба за кіно вбиває теж всю діяльність „Просвіти" на селі. Правда, з початком липня ц. р. був зїзд молоді, що приняв українську плятформу, але того зїзду не використано політично.

Ходять слухи, що о. А. Волошин вже не буде кандидувати. Хто стане на його місце — не знати. Загальна думка і загальне бажання, щоби кандидував д-р Михайло Бращайко. Але духовенство — хоч і само не має кого поставити — мабуть не допустить, щоби на першому місці християнської партії стояв світський чоловік, а до тогож д-р М. Бращайко фінасово підрізаний. Оце фінансове підрізання таке характеристичне на тутешні відносини, що годі про нього не згадати. Д-р М. Бращайко видавав до 1924 року „Руську Ниву", орґан хліборобської партії, попередниці христ.-сусп. партії. По „Руській Ниві" остав довг звиж 100.000 кч. в друкарні „Унії", яка теж належить до людей тієї самої партії. Д-р М. Бращайко бажав сплатити довг (не особистий — а партійний!) тим чином, що хотів бути синдиком „Унії", вести її справи і тим чином розплатитися. Але дирекція „Унії", на якої чолі стоїть посол А. Волошин, віддала справи „Унії" не д-рові М. Бращайкові, а адвокатові-чехові, доручуючи йому внести судову скаргу проти д-ра М. Бращайка... Про партійний розум це не свідчить. Тут і там чути голоси, що требаб висунути кандидатуру д-ра М. Бращайка, як чоловіка ідейного та наскрізь характерного. Але вище згадані обставини ледве чи дозволять йому кандидувати.

Про інші партії не згадую. Гороскопи не веселі. Не значить це, щоби українська ідея упадала. Ні, вона росте, кріпшає своєю живучістю та льоґікою фактів. Росте вона тою самою силою, якою виросла й на інших українських землях, а тільки досі вона ще не змогла оформитися політично, щоби політично виступити як самостійний, від нікого незалежний чинник. Най-

МИХАЙЛО ОСТРОВЕРХА.

ПРОХАЧІ.

З вуличних образків міста Міляно.

...А властиво то мало сказати: прохачі! Їх, отсих прохачів, краще назвати артистами вулиці. Цей гурт людей, який має кожний край, і який завсіди відповідає устроєві, культурним і економічним обставинам даного краю, тут в Італії дуже своєрідний, характеристичний. Цю професію — як і в інших краях — вони вибрали собі охоче, чи примушені лінивством, нуждою одиниці чи всієї родини, чи так звано зі зломаного життя. Є постійні прохачі, є й тимчасові — скрутної пори. Богацько їх є! Як поцікавитесь ними, то, бачите, як їх стан більшає. Не враховуючи сюди вроджених калік, які зі своїми вишколеними собаками, на візочках, вештаються вулицями.

Всі ці прохачі не мають доступу до осередку міста; їх поле заробітку це передмістя, за третім поясом мурів.

Уряд бореться з цією клясою прохачів. А фашизм, признати рацію, лаґідить цю нужду, притуплює її гострокінчасті картини. Заведено те, що нікому з прохачів не вільно стояти на вулиці й наставляти руку. Кожний прохач мусить мати щось на продаж: мазь до обуви, сірники, шнурівки, забавки, цяцьки, олівці, зшитки і всякий інший крам. Є й такі між ними, які за одержаний гріш роздаровують тільки льоси щастя. Іноді попадає в руки міської паняики шматок червового паперу, на якому виписано: „ваше нещастя — ваш язик!" Знана річ — усеж таки: перестерога не вадить. Та всі цього роду прохачі у своєму ремеслі мало мають артизму: вони тільки скромні прохачі.

Літом, як сонце розпалює місто, а вулиці дихають мов розпечені пащі, в яких галасливо верещать трубки, свиставки самоходів; чи зимою як віє холодом, а вулиці скреготять трамваями, мов лихий чоловік зубами, — на хіднику, самтам при головних вулицях, розсідається до праці артист-рисівник. Біля нього добра жменя ріжноколірних мягких олівців. Рисує він прямо оттак на асфальті хідника. Білим значить лінії — поле його продукції. За лінією вовні пише: „Сердечно дякую! Безробітний Н. Н.". І так починає свій твір, частіше репродукцію. Найпопулярніші постаті, що заслуговують на увагу в цих артистів, це: Вірґілій, Данте, Петрарка, Франческо з Ассижу, Муссоліні. Інколи і Мадонну рисують. Бувають і побутові сцени: розмова старого орґаністого з молодицею біля криниці, то парубоцькі постаті, що вигравають на гуслах. З великим успіхом удаються неаполітанські лязарони.

Перспектива, лінія, форма цим малярям-рисівникам сливе всім відома. Правда, більшість цих творів, як подивитесь, то Данте схожий на Муссолінього, а цей на Франческа з Ассижу: єднає їх: римський орлиний ніс, визатне чоло, уклад уст, постава цезарійсько-нахабна. Данта пізнаєте по лавровому вінку, але цей вінок дуже знаменито надається для Муссолінія — переложити його й Данте стане Муссолінім. Такий рисівник обережно-хитрий: він тільки одного коронованця в лаври рисує, бож інакше Петрарка й Данте нічим не ріжнилисьб.

Часто бувають національні свята, бо це є хороба всієї Европи, які коштують міліони здирані з полатника. Тоді неодмінно в кількох кінцях міста стрінете на хіднику портрети Муссолінія рисовані артистами-прохачами. І те насуплене чоло, ті сторожко-нагостревені очі, ті надуті губи не раз примушують спішного прохожого задержатися на хвилину.

Зима, чи літо — схилений, похнюплений, з ногами в зимі підобганими, літом розкиненими, він, оцей артист вулиці рисує свій твір і зкоса глядить на глядачів, яких ніколи не бракне: дивиться на їх вартість для нього. І коли паде з брязкотом гріш на хідник біля нього, він тихо ворухне губами: ґраціє! і, мажучи Дантого по бороді, глядить на вартість киненого брязкотника.

Не мусите йти на південь Італії, щоби послухати співу вуличних артистів. І в Льомбардії почуєте їх! Ходять вулицями — старші, молоді, мущини, жінки, а то й недолітки. Є один тенор, який уже переспівався до того, що співаючи глухо сміється. В нього у правій руці завсіди біла чиста хусточка. Під пахою капелюх. Сила його тремтючого співу-сміху походить від скількости випитого вина. Коли він співає й не ринуть у нього сльози, — то він, сарака, тверезий. Треба його бачити, як він уклякає на хіднику, руки знімає до гори — до вікна, з якого визирає пустотливе, розсміяне обличчя молодої жінки а там — паде вниз ясний гріш.

Старша жінка з ґітарою перевішеною черерамя ходить від каварні до каварні й співає своїм важким, пригнобленим меццо-сопраном, приграючи. Щиро, чутко співає з неї її нужда!

Молоді дівчата, яких лиця передчасно змиршавіли, поморщились, постаріли; яких очі замолоду притухли, похудли, постаті немов скулились у собі, — ходять виспівуючи „канцоні" про кохання, про пестощі, про тихі ночі, в яких дихає блакить, про чари усміхів! І приграють на ґітарах, і приговорюють упічливо до прохожих отсі майже нелюдські молоді істоти! Яка насмішка!

Найбільше тут музик. [illegible] вулиці вулич-

...кижчі вибори допоможуть до того, що та ідея, коли вже не оформиться як самостійний чинник політичний, то бодай приспішить те оформлення. Загально чується бажання: зірвати зі старими, зірвати з впливами чеських партій і залежністю від них.

П. С.

Войовничі інтриги правих французьких і німецьких політиків.

Пляни воєнного союзу між Францією та Німеччиною проти Радянського Союзу.

Деякі німецькі часописи, як „Берлінер Таґеблят" та інші принесли цими днями сензаційні ревеляції про переговори, які велися в Парижі та Берліні між представниками французьких та німецьких правих партій. Обговорювано пляни утворення спільного німецько-французького війська під командою французького ґенерала, яке мало би покласти край пануванню більшовиків у Радянському Союзі. Цей плян свого часу отверто пропаґував небіжчик ґенерал Гофман. „Нью Йорк Журнал" опублікував тепер лист маршала Фоша з признанням для ґенерала Гофмана. В переговорах брав участь з німецького боку посол Кльонне і бувший німецький міністр крайової оборони ґенерал Ліппе, а з французького боку посол Рейно. Німецькі представники бачилися й розмовляли з Поанкаре та французьким міністром Пенлеве.

Зовсім прозуміло, що ці ревеляції знайшли живий відгук та коментарі як у німецькій, так і у французькій пресі. Посол Кльонне опублікував заяву, що він інформував про свої приватні політичні розмови в Парижі міністерство закордонних справ у Берліні. А міністерство опублікувало заяву, що посол Кльонне лише раз був у міністерстві в справі своїх розмов у Парижі і дав лише дуже загальні інформації, при чому йому відразу звернено увагу, що порушені підчас його розмов думки не мають жадного значіння для німецької закордонної політики. Поанкаре й посол Рейно теж опублікували заяви, що вправді мали балачки з послом Кльонне та ґенералом Ліппе, одначе не надавали їм жадної ваги.

Як бачимо, виправдання дуже слабі. Тяжко припустити, щоби Поанкаре без особливих рекомендацій схотів слухати приватні балачки та пляни німецького посла. Московська преса пише, що їй ці переговори були давно відомі і теперішні ревеляції лише потверджують її відомости.

В кожному випадку ці французько-німецькі переговори, до яких їх учасники були змушені признатися, викликали в европейській пресі сензацію великої міри. Не підлягає сумнівові, що кінець кінцем уся справа буде безнадійно замотана й затемнена ріжними заявами, спростованнями та поясненнями, так що годі буде дізнатися правди. Одначе факт цих переговорів, ведених людьми відповідальними, показує, що справа европейського й світового миру зовсім не стоїть так твердо, як могло би здаватися. „Тайна дипльоматія" довсім не зникла. А ще менше зникла тайна діяльність відповідних відділів ґенеральних штабів та усяких контррозвідок. Навпаки їх діяльність власне незвичайно скрізь поширилася.

Софія Русова між львівським жіноцтвом.

Нашим читачам вже відомо, що в Освітньому Конгресі взяла участь Софія Русова, яка від кількох літ живе на еміґрації в Празі. Львівське жіноцтво скористало з короткого побуту у Львові своєї шановної сеніорки і зготовило їй щире приняття. Дня 25. вересня в годині 12. витала п. Софію Русову жіноча молодь, а саме учениці 7-клясової дівочої школи ім. Шевченка та учениці приватного жіночого учительського семинара „Рідної Школи". Зібраній в клясі дітворі й молоді росказала п. Конст. Малицька життя С. Русової, життя повне труду, жертв і любови. П. І. Макух-Павликовська витала п. Русову в імени найменших, якими опікується Захоронка і піднесла заслуги п. Русової для дошкільного виховання. Менші і більші дівчатка витали велику вчительку промовами, декламаціями і співом та засипали її квітами. Слова любови до всіх людей і вибачення для ворогів, благородні слова евангельської доброти почули опісля зібрані з уст Софії Русової.

Вечером цьогож дня витало велику громадянку зорґанізоване жіноцтво. З ініціятиви Союзу Українок зібралися в домівці Союзу представниці всіх львівських жіночих орґанізацій. Крім головного Виділу С. У. заступлені були такі товариства: Українська Захоронка, Т-во охорони дітей і опіки над молоддю, Т-во Вакаційних Осель, Маріїнське Т-во Пань, Комітет опіки над політичними вязнями, Т-во жінок з вищою освітою, Кружок ім. Ганни Барвінок, Жін. Кружок „Р. Ш." на Личакові, Труд, Народне Мистецтво, Секція Студенток, Пласт, Редакція „Нової Хати", Редакція жіночої сторінки в „Г. К. Ч.". З поза львівських заступлені були філії С. У. в Золочеві, Радехові і Сколім. До шановної гості промовила голова С. У., п. М. Рудницька, яка представила п. Русовій присутніх та зясувала, чому українське жіноцтво дорожить і гордиться своєю заслуженою сеніоркою. Серед незвичайно щирої, теплої атмосфери і товариської гутірки затіснилися звязки між галицьким жіноцтвом і п. Русовою.

На другий день себто 26. вересня п. Русова оглянула Захоронки, в яких відбула конференцію з учительками, ділючись з ними цінними радами і вказівками. Опісля відвідала жіночі кооперативи: „Труд" і „Народне Мистецтво". Всюди витали її з належною пошаною.

Дня 26. вересня відбулися ширші сходини С. У., на яких п. Русова численно зібраним членам росказала свої враження з Міжнароднього Педаґоґічного Конґресу, що відбувся літом ц. р. в Женеві. Гучними оплесками дякували присутні за незвичайно інтересні помічення і глибокі думки.

В пятницю 27. вересня відвело львівське жіноцтво Софію Русову на залізничий двірець, заховуючи глибоко в своїй памяти спомин хвилин, проведених в товаристві цеї заслуженої громадянки і небуденної людини.

З польських справ.

Офензива скінчена. — Альтернатива уряду. — Конференція для виміни рільних продуктів. — Важке господарське становище. — Вплив закордонного ринку. — Невеселі перспективи.

Оголошений в неділю комунікат клюбу ББ ствердив закінчення безуспішної офензиви урядових і проурядових кол на соймові партії. Всі спроби і заходи тих кол, запросинами прем. Світальського починаючи і нотою полк. Славека кінчаючи, зустрілися з відмовною відповідію польських ліво-центрових клюбів. Усі вони одноздгідно заявляють, що не бажають розмовляти з урядом та його соймовим відгалуженням на позасоймовій арені. Єдиним місцем, де треба розглядати й устійнювати систему бюджетових праць та питання зміни конституції, є сойм зі своїми комісіями.

Аранжуючи конференції на „невтральному" ґрунті, урядові кола хотіли звести розчавлену опозицію на плятформу „річевости", себто хотіли розпочати нову добу, замкнувши попередню з усіми своїми осягами і здобутками. Вони наче говорили: те, що сталося, належить до історії, те, що маємо, цупко тримаємо в руках. Вам лишається тепер спокійна, річева праця над ухваленням нам бюджету і потрібної нам зміни конституції. — Крім того проурядові кола хотіли перевірити настрої парляментарного табору після його розбиття, а щонайменше сильного підірвання.

Та в обох випадках, поза дрібними „придворними" ґрупами, поминаючи досить сентиментальну й драматичну переписку між марш. Пілсудським і марш. Дашинським, польські соймові кола поставилися неґативно. У висліді замісць сподіваного розбиття опозиції наступила її консолідація, щонайменше в неґативному відношенні до уряду.

Ясно, що вороже відношення до уряду найде свій вислів підчас соймової сесії — в бюджетовій дебаті і в нарадах над зміною конституції. Важко допустити, щоби могло прийти до порозуміння між соймово-опозиційною більшістю і урядом, що спирається на диктатурі. Опозиція, притиснена до муру, мусить, ратуючись в публичній опінії, зважитися на рішучий крок і поставити внесення на вислів недовіря урядові. Тоді мусить вийти з дотеперішнього стану повільного розчавлювання опозиції також уряд. Він має до вибору два шляхи: 1) або протиставитися опозиції і припинити соймові наради, а може навіть розвязати сойм, розписуючи нові вибори, або відсуваючи їх на необмежений час, 2) або ще перед скликанням сойму, змінити кабінет, покликуючи до нього людей, що моглиб

...ки, майдану деб ви не стрінули музику. Всеможливі інструменти стають пригожими для цієї галузи прохачів. Ранком, як місто встає уже вулицями заводить ріжнотонна орхестра. Іноді аж скиглить пронизливо-сухим голосом італійська сопілка.

На рогах великих вулиць — а все це за мурами міста — які товпляться від руху, стоять ...ці-скрипачі. В одного висить на грудях капитка на гроші, в другого пристосований чер..., у третього собака привязана до його ноги держить тарілку. І грають, а всі: сумної. Один із них, якого місце на розі вул. Кастель Мороне, ще до недавна грав тихо, прохаючи, заслуханий в брязкіт „сольдів" у його капитку. Та від часу, як Ада Неґрі у своїй новельці сказала, що цей музика дивлячись своїми темними долами на сонце — бачить його, він уже задирає голову вище: шукає сонця.

Буває, чується, що вулицею йде мала орхестра. Бубон гремить, аж вікна бренькотять. Вихиліть з вікна голову: це низька, присадкувата постать підтоптаного віком мущини. Малі сині очі, уста синьо-фіолетові розвиті, вуси сторчають, голова прикрашена блискучим шоломом, на верхку якого бється орел: злинути хоче! На плечах у цього прохача бубон, під яким він завжди похилений уперед. „Тарелі" й булдиґан дротами причіплені до закаблука черевика правої ноги, а всякотонні палочки до лівого. Граючи на гармонії, він до такту покивує то правою, то лівою ногою, з чого повстає одна галаслива орхестра. І цей прохач швендяється по всенькому місті.

При іншій вулиці сидить довжезний ростом прохач і грає на катаринці. Старий, худий, на похваців то вліво то в право голові віжене волосся. В губі три велитні зуби, які цікаво виглядають із мимраво-усміхнених уст, а до цих зубів тулиться самотньо язик. Ноги — розбиті мов недогарки сільської руїни — літом босі, зимою в гачірках. Його катаринка віком, силою, досвідом дорівнює йому. Завзято з усієї сили крутить із розмахом короткою корбою. Іноді аж увесь хитається, наче примовляє до своєї товаришки: „от-так! От-так! Мерщій-мерщій!" В капелюх паде монета прохожого — дивиться зараз туди оцей прохач, але й й кого катаринка на хвилинку покине хрипіти, немов жбурне крадькома до капелюха: а скільки? І далі! Хто його зна чия візьме?!

Найбільшої уваги заслуговують звичайнісікі музики на органетах. Хоч тільки крутить колісцем, найменше дає своєї душі прохача, то своєю ріжнородністю вони найбогатші. На кожній вулиці, іноли є по кількох їх; товпляться отсі навіжені металево-диві мельодії. Наче символ оцієї людини — прохача, що викликує їх! Запряжені до цих органетов — на двох колесах — осел, чи людина переїзджають із місця на місце, з вулиці одної у другу. Чоловік крутить корбою-колісцем і очима блукає по вікнах високих поверхів; за ним, довкруги цього нахабно-крикливого інструменту, кружляє його жінка з дитиною на руках. Просить заплати за... гру! — То молодий хлопчина обдертий крутить корбою і бездушно вилює очі в ноги прохожим наче рахує скількість їх. А тимчасом другий менший, літ чотири-пять, з мисочкою у руках бігає за прохожими, перебігає їх, забігає їм шлях, усміхається з перехиленою голівкою; з запалом привикає прохати-жебрати. Від одного до другого біжить метко, проворно. — То дві дівчини — „смотрики" — одна крутить, себто грає, і блищить смаглявим широким обличчям, що немов сміється ізза колісцятка. Граючи одною рукою, другою отвирає скринку з сухарями, перекидає їх, шукає кращого куска. Друга з мисочкою виспівуючи під пригривкою цієї музики, жебрає.

Богато італійців зове це все соромом краю. Деякі письменники — Ґвідо Мілянезі — докоряє урядові, що повинен би цю проханину скасувати. Даремне! Не так його скасувати! Це нужда грає так сухо-металево! Як холодно, як вогкий вітер проникає тіло, окутує людину сіро-густа мряка, чуєте як ця нужда невтомно кидається, бється своїми проникливими, розстроєними тонами: бореться за краще! Є-ж і письменники, що в цій музиці чують поезію, нудьгу життя, пестять свій сентименталізм.

А при кінці ще мушу згадати про одного такого прохача-артиста вулиці. Чому при кінці? Бо це є наш землячок, киянин! Він скрипак! Годі з ним розмовитись хто він, коли, як і чого сюди заїхав. Трапилось мені раз: ви, справді, таки з Києва? — Повернув до мене широке, червоно-повне обличчя, в якому миґтіли живо сині очі — „Еґеж!" і наче пригадав собі хто він тепер є, похилив свою здорову, широкоплечу постать, поклонившись і за одержаний ґріш „ґраціє: Ґраціє!" сказав і швидко відійшов. Щож, як хтось не бажає собі балачки, то силою до нього не ліпися! — Грає він завсіди арію з „Ріґолетто". Смичок у нього скаче, як норовистий лошак. Грає як наші семинаристи- (тки) до матури: „Ой звідти гора"... чи „Сердечна Матко!" Ніколи я не чув, щоб він цю арію кінчив: не встигав. Ледви зачне, йому мерщій кидають шеляг, щоб тільки відійшов. Хто його зна, чи він коли виграв її за кінця?

Мізянс.

найти спільну мову зі соймом. В тому випадку знову входив би в гру б. премієр Бартель, що недавно зложив посольський мандат.

Як подає польська преса, опозиція приготовлюється на перший випадок. Вона мобілізується і готовиться до боротьби. Атмосфера стає все важча і густіша, пригадуючи часи зперед травневого перевороту. Та сумнівно, що опозиція, головно пепесівська, рішиться на якийсь рішучий крок, чи вона схоче заапелювати до мас, лякаючись комуністів. На це й рахує проурядовий табор, і тому над ускладненою ситуацією Польщі стоїть таємний знак запиту.

А ситуація ускладнюється все більше. Про це пророчисто говорить звіт Банку Господарства Краєвого за серпень. Через спадок цін хліборобських продуктів зменшилася до крайности набувча сила сільського населення, викликуючи важке положення в промислі і торговлі. Катастрофальний стан господарства починає відчувати й уряд. Прем. Світальський скликав на 27. вересня конференцію в справі виміни хліборобських продуктів. Очевидячки, в тій конференції, крім міністрів (Незабитовського, Матушевського, Квятковського і віцемін. Перацького), взяли участь тільки представники польських хліборобських організацій і синдикатів та представники організацій торговців збіжжам.

Що саме ухвалила, до яких висновків дійшла ця конференція, важко додуматися, бо польська преса обмежується поданням промови премієра Світальського. А з неї довідуємося, що п. премієр голосить такі правди:

„Праця на ріллі мусить в Польщі оплачуватися. Вона мусить забезпечувати зворот вложеного накладу. Вона мусить давати таку рентовність, щоби рільну продукцію зробити найбільше інтензивною".

Дальше стверджує п. премієр, що

„в теперішньому моменті маємо до діла з попсованням рівноваги цін промислових і рільних".

А до тієї рівноваги треба вернути, бо то є в інтересі держави. Це може статися тільки шляхом створення справної і добре зорганізованої торговлі хліборобськими продуктами. Організація збуту хліборобських продуктів є інтегральною частиною рільної програми і може повстати тільки внаслідок зусиль заінтересованих сфер. А та організація тільки тоді сповнить своє завдання, коли сягне до самих низів хліборобських сфер і своєю системою обійме всі групи продуцентів.

Після дискусії, якої змісту не знаємо, премієр ствердив, що в головних зарисах освітлила вона домагання хліборобських сфер (себто великих земельних власників) та звернувся з апелем випрацювати конкретні організаційні проєкти. З цього виходилоб, що уряд думає усунути крізу в хліборобстві шляхом зведення до мінімум посередництва в торговлі збіжжам.

Є це дуже далекий шлях, який певне не розвяже тієї крізи в найближчому часі, а особливо не розвяже її у відношенні до дрібних хліборобів-селян.

Як уже згадано, через надмірне розставлення ножиць і слабу покупну силу населення, господарча кріза поширюється. Господарчий горизонт затемнюється. Останній звіт Банку Госп. Кр. є дуже песимістичний. Вже в серпні більша частина польського промислу вступила в стан крізи. Грошевий ринок теж погіршується (в серпні протест векслів в Банку Польськім виносив 5.21 проц.), торговля є здекапіталізована і спавперизована, помешканеве будівництво унерухомлюється, збіжева кріза змагається, а все це вкупі дає образ величезних трудностів, які уявляє собою внутрішня господарча ситуація.

Тягар тієї загальної крізи і звязані з нею настрої намагається злагіднити проурядова преса малюнком зовнішніх господарчих трудностів, важким положенням на міжнародньому грошевому ринку. Ясно, що це ще в більшій мірі затемнює господарчий горизонт Польщі, бо зовнішній ринок не може лишитися без впливу на внутрішній. Після підвишки дисконтової стопи Федерального Банку в Ню Йорку наступила підвишка тієї стопи в Англійськім Банку, за яким пішли емісійні банки Швеції, Норвеґії, Данії й Австрії. Очевидячки, це потягне за собою й інші европейські банки. Важкою є теж ситуація на німецькому грошевому ринку. Польський Банк по всій правдоподібности не підвищить тепер дисконтової стопи, бо його стопа є й так найвищою в Европі, на 1 і пів проц. вищою від дисконтової стопи Німецького Банку. Одначе ті потрясення на европейськім грошевім ринку посередньо відібються і на польськім ринку. В Польщі є вміщені у великій скількости австрійські і німецькі кредити. У звязку з подорожінням дисконта або будуть загострені кредитові умови, або навіть частина тих кредитів відплине за кордон. Одночасно про доплив до Польщі закордонних капіталів, головно довгоречинцевих, неможливо тепер реально думати. Також уміщення тепер на закордонних ринках заст. листів Центр. Земського Банку є під теперішню пору виключене.

В такому становищі, коли Польща є здана на власні сили і засоби, треба рахуватися зі збільшеними господарчими трудностями, які можна злагіднити здобуванням довіря у великих фінансових осередках світу. Велике значіння має тут також довіря на внутрішньому ринку. А воно буде можливе тільки при скупченні господарчих і політичних чинників у Польщі. І це важке становище та огляд на закордон є союзниками опозиції та перепонами проурядовому таборові в надто рішучих кроках супроти сойму.

Конґрес Ассоціяцій Ліґи Націй.

(Від нашого кореспондента.)

Цюріх, дня 27. вересня 1929.

Відкрився тут черговий конґрес Ради Всесвітнього Союза ассоціяцій для Ліґи Націй. Збори відбуваються в актовій салі цюріхського університету. По відкритті розпочалися засідання окремих комісій Союза. Комісія виховання, на якій представлено 13 країн працює під головуванням предс. Ґалавресі (Італія). Предс. Рийсен, головний секретар Союза зробив доповідь про літню школу Ліґи Націй в Женеві, в котрій брало участь 200 осіб з 14 держав (цього року від України не було нікого) і котрі слухали спеціяльні виклади про міжнародні проблеми, звязані з Ліґою Націй. Комісія визнала доцільність цієї школи і потребу її провадження далі з уділенням нагород і організацією окремих конкурсів для слухачів. Окрім того комісія висловила побажання, щоби на 1930 рік була скликана міжнар. конференція виховання, котра малаб за завдання стімулювати поступ інтернаціонального порозуміння поміж народами у вихованні молоді. Інша резолюція домагається скликання у Женеві одночасно зі зборами Ліґи Націй, спеціяльної конференції з учителів і виховательів.

Вибрано також комітет для вивчення питання про вік, в якім діти ще мусять ходити до школи, про безробіття, про конвенцію праці Міжн. Бюра Праці, про вік для молоді в якім вона може бути допущена до роботи. Нарешті комісія визнала за конечне вивчення проблеми видання універсального Атлясу про культуру у ріжних народів.

Інша перманентна комісія меншостей, під головуванням п. В. Дівінсона (Анґлія), гол. секретаря відомого Альянса поміж христ. церквами для міжнародньої вгоди, при участи 30 делеґатів від окремих 15 держав вислухала цікаву доповідь проф. Бове з Женеви про еволюцію процедури в Раді Ліґи Націй у питанні нац. меншостей.

П. Вальтер Нанье дав доповідь про конечну необхідність поробити в імени Унії відповідні заходи коло Ліґи Націй з домаганням, аби вона заопікувалася дуже лихим юридичним станом осіб, що в наслідок ріжних міжнародніх комбінацій залишилися без батьківщини. Це є досить болюче питання про т. зв. „гетьманців" — державних безбатченків. Комісія ухвалила резолюцію, прохаючи Раду Ліґи Націй скликати спеціяльну конференцію для розміркування, яке рішення можна дати цій проблемі.

На конґресі нема представника України, але є присутні численні журналісти, що стежили за працею Ліґи Націй в Женеві до 25. вересня і два слідуючі дні за зборами Ради Ліґи. На конференції Унії або Союза панує німецька мова. Дуже численні обсерватори жиди, бо сподіваються, що конференція зачепить палестинське питання. Конференція потріває кілька днів. Цюрих її радо привитав, зокрема ж його наукові кола.

Б.

Отвертий лист Бухаріна.

З Риги повідомляють, будьто би між робітництвом СРСР поширюють отвертий лист Бухаріна, виданий нелеґально. Бухарін каже, що Сталін запровадив свою особисту диктатуру. Бухарін твердить, що вибила 12-а година диктатури пролетаріяту. Більшовицька преса грозить Бухаріновi засланням із СРСР.

Комуністична змова в СХС.

Білгородська поліція викрила комуністичну змову, кермовану й підпомагану із закордону. Члени організації плянували напад на почту на білгородськім двірці. Гроші мали піти на організацію. До змови втягнули двох почтовців Лумовича та Джучича. Поліція арештувала членів організації, що складалася з 40 осіб. Один із арештованих, Брацанович, казав, що покаже поліції, де є архів організації. Коли поліція пішла з ним, пустився втікати, а що на приказ не задержався, його вбили.

Недовіря для уряду.

Опозиційні партії, до яких, крім НД, належать тепер центрові клюби, мають на засіданню 1. жовтня порішити в справі поставлення в соймі внесення на висловлення заяви недовіря для уряду прем. Світальського. Цим разом сформулують таке внесення в рамцях приписів конституції, а звучатиме воно: „Сойм домагається уступлення кабінету д-ра Світальського". Досі від часу травневого перевороту сойм кілька разів висловлював заяви недовіря для уряду, одначе ніколи не ставили внесення у такій формі, як тепер це хоче зробити сойм.

В кульоарах звертають увагу на дальше загострення відносин між урядом і соймом. Приписують вагу словам, що їх марш. Дашинський сказав німецьким журналістам. Марш. Дашинський видно добре поінформований про це, що задумують соймові партії, коли таке заявляє.

Що сказав марш. Дашинський німецьким журналістам.

У мин. пятницю були в соймі у марш. Дашинського німецькі журналісти, яких тепер приймають у Варшаві. Виявилося, що журналісти ці орієнтуються добре у внутрішніх справах Польщі й на цю тему пішла балачка. Зачувати що марш. Дашинський сказав, що як лише сойм скличуть, одною з перших справ, які полагодить сойм, буде розглянення внесення, що висловлює заяву недовіря для уряду прем. Світальського. Крім того заінтересування викликала візита бувш. особистого секретаря проф. Бартеля, пор. Зацьвіліховського, приділеного в характері урядовця до спец. поручень при міністрі скарбу Матушевськім у марш. сойму Дашинського. Кажуть, що були це зовсім приватні відвідини, одначе не всі вірять цьому. Зачувати, що розмова торкалася способу нарад сойму над бюджетом на 1930-31 рік.

Мекдональд почесний горожанин Ню Йорку.

Кореспондент „Дейли Геральд-а" повідомляє з корабля „Беренґарія", що Мекдональд одержав запрошення від управи міста Ню Йорку, щоби взяв участь у святі надання йому почесного горожанства Ню Йорку. Мекдональд приняв запрошення, тому просто з ню-йорської пристані поїде до ратуша. Там підчас 2-годинного свята вручать йому диплом почесного горожанства Ню Йорку.

Радянське торгов. представництво у Льондоні.

Ґазета „Дейлі Експрес" повідомляє, що в Льондоні наново розпочинає працю торговельне представництво Радянського Союзу. Воно вже винаняло для своїх бюр великий шестиповерховий будинок, в якому буде працювати 400 урядників.

—o—

Масова димісія грецьких офіцерів.

Грецький уряд має великий клопіт, бо 80 прц. офіцерів внесло подання о димісію. Причиною є дуже лиха платня і політичні інтриґи.

—o—

Ґенеральний страйк арабів у Палестині.

Після протестаційних зборів у Єрусалимі, Гаіфі та Яфі, зорганізованих для запротестування проти кар, визначуваних арабам за участь в найостанніх заворушеннях, араби ухвалили в найближчу середу зачинити всі заведення, підприємства та крамниці і здержати всяку працю в цілій Палестині.

Монґольська армія готова до війни.

В Урзі, столиці більшовицької Монголії, відбулося надзвичайне засідання монгольського парляменту. Президент монг. уряду в промові сказав, що Монголія на основі договору з СРСР обовязана взяти участь у війні проти Китаю. Монґольська армія змобілізована й готова до бою.

Біржа.

Збіжа.

Пшениця двірська 37·25—38·25, пшениця селянська 34·50—35·50, жито галицьке 22·50—23·50, ячмінь галицький броварняний 00·00—00·00, ячмінь на кашу 18·50—19·50, ячмінь пастівний 00·00—00·00, овес галицький 20·00—21·00, кукурудза румунська 25·75—26·75, бараболя промислова 0·00—0·00, фасоля біла 00·00—00·00, фасоля кольорова 00·00—00·00, фасоля краса 00·00—00·00.

НОВИНКИ

— Заняття „Діла". Вчорашне (217.) число нашого органу заняло Львівське Староство Городське за статтю в „Замітках і відгуках" п. з. „Невідкличня ревізія" і за першу новинку про конфіскату українських календарів. Це 23-я чергова конфіската „Діла" в цьому році.

— Українські календарі в продажі. Оба перші цьогорічні українські календарі, календар „Просвіти" і „Народньої Справи", появилися вже в продажі. Конфіскаті запобіжено таким чином, що повиривано з них ту картку, на якій було закwестіоноване цензурою місце. А саме в календарі „Просвіти" вирвано стор. 73—74, де було закwестіоноване одно місце у статті посла Целевича, в календарі „Нар. Справи" останню картку, на якій був м. ін. видрукований текст гимну „Ще не вмерла Україна", за який саме календар мав бути сконфіскований (а не за „Боже великий", як у нас подано вчора). Не сумніваємося, що оба згадані календарі, не зважаючи на ту „операцію", розійдуться масово.

— Глум над торою. „Комуніст" повідомляє, що союз українських безбожників рішив зорганізувати протирелігійні демонстрації підчас найближчих жидівських свят. У демонстраціях візьмуть участь жидівські робітники, які будуть демонструвати перед біжницями і жидівськими домами молитви, підчас чого гратиме музика. Під її згуки безбожники переодягнені за рабінів будуть осмішувати тору.

— Ріжні вістки. Нові телеграми спростовують вістку повторену всією пресою про вбивство афганського еміра Габібули. — Найвищий суд китайської республики розписав премію на голову полководця збунтованої провінції Хубей — генер. Чан-Фагуя; дають 15.000 китайських долярів. — Президія Центр. Комітету в Москві рішила почати 14-го жовтня тиждень присвячений ідеї „**колективізації сільського господарства**", що між селянами слабо поширюється. — Донька Распутіна має намір з Мадярщини приїхати на виступи до Польщі. — Помер 32-літній актор „Московського Художественного Театру" Г. В. Серов; його батько Валентин був визначним малярем, а дідо Олександер композитором, автором „Юдити" і „Рогніди". — Будапешт має нову панаму: при ліцитації міської деревної фабрики один із членів магістрату набрав хабарів. — У Берліні помер 66-літній власник фабрики ковбасок Фрідріх Гайне, що в 20-ім році життя почав свою карієру як продавець ковбасок на вулиці. — Італійський наслідник престола Умберто має заручитись з бельгійською княжною.

— Прикордонна ідилля. Пишуть нам: Може хтось тукнути: „Більшовики перейшли Збруч!" Покищо перейшов Збруч коло Турильча в Борщівщині одної темної нічки... один вояка зі сторожевого надграничного відділу мин. тижня і то з крісом. Приставлено його до команди 14. батал. КОП-у в Борщеві. Там приміщено його в касарні, а сержанти водять його на прохід та до кіна. Дня 15. ц. м. приїхало за ним аж трьох старшин більшовицьких військ. Ця комісія вдалася до к-ди батальону, покликано перебіжчика і поставлено йому пропозицію: або **вертай назад до війська, або мундур до магазину!** Перебіжчик сказав, що ані до війська не верне, ані плаща не „віддасть", бо зима за плечима. Більшовицька комісія „перекусила" в „Рольніку" в товаристві повіт. комісаря поліції і разом з ним та представником староства відіхала до Скали, де човном через Збруч дісталася „во свояси". Такі прикордонні історії в нас не новина. Їздять більшовицькі комісії „відбирати" своїх людей, але буває, що їздять також і „наші" відбирати своїх — жовнірів КОП-у або поліцаїв. Та одні і другі звичайно вертають з порожніми руками.

— Жартливий промисловець. Два тижні тому найшли на озері „Кенігсзее" порожній човен з мужеським капелюхом і листом, в якому невідомий самогубець повідомляє, що топиться, щоби оминути політичного атентату і що його імя вкоротці стане хутко прилюдною тайною. Австрійська поліція розвязувала надаремне сенсаційний випадок. Аж після великої витрати енергії вдалось ствердити, що вся ця тайна є зааранжованим жартом Ерноста Вінклера, віденського власника фірми „вічного пера". Коли поліція почала за ним шукати, він щез безслідно і написав до поліції листа, що виснить усе в окремім широкім елябораті, який пришле почтою.

— Слава. У 1918 р. Мекдональд не перейшов послом у місті Лестер підчас виборів до парляменту. Нині це місто вибрало його своїм почесним членом.

— Гарний вік. Клемансо скінчив передучора 88 літ. Мешкає він у маленькім селі в Вандеї. Встає він щодня в 5 год. зранку і працює передполуднем у саді. Після обіду читає (спершу пресу), відтак пише; продовжує свої спомини. Дня 1-го жовтня мав він вибратись на короткий час до Парижа. У день своїх уродин він приняв представника льондонського „Івнінг Ньюс", що приїхав особисто скласти йому побажання від англійців.

— Скандал з памятю поета. „Газета Варшавська" приносить пікантні інформації о будові гробниці для поета Каспровича, що помер 3 роки тому. Кілька годин після його смерти вже склали комітет, що мав занятись будовою мавзолею для поета. Комітет зібрав великі гроші і почав будувати мавзолей недалеко віллі Каспровича в Закопанім. Тепер виявляється, що інжініри не взяли під увагу терену, на якому є підземельна вода. Крім цього вже чути голоси, що мавзолей з мистецького боку є дуже, дуже слабенький. Не має Каспрович щастя ні в Закопанім, ні у Львові.. навіть після смерти. Записана ним книгозбірня для одного з львівських музеїв не дійшла сюди, бо цей музей не подбав, щоби виконати передсмертне застереження письменника про окрему кімнату для цієї книгозбірні.

— 16-літній учень мистцем. В Інсбруку закінчились краєві австрійські змагання шахістів за мистецтво. З двох „перших мистців" одним є 16-літній учень торговельної школи Еліскаєс.

— Для жіночих уст. Союз косметичних підприємств у Шікаґо стверджує, що 20 міліонів американок від 14 до 64 р. життя вживає мазки до уст. Якби всю цю скількість червоної фарби вжили малярі домів, то могли би нею обмалювати ціле велике місто. Голова американського союзу жіночих стрижійок пані Мек Гавран упевняє, що потреба на цю устну помаду буде постійно зростати між жінками, тому, що промисловці виробляють що-раз смачніші сорти тієї прикраси. Крім цього зріст спорту (як це не дивно) звязаний із вправами на вільнім воздусі і модні соняшні купелі домагаються підмальовування губ, щоби зміцнити... контраст. Живемо в добі контрастів!

Дописи.

ЛУЦЬК НА ВОЛИНІ. (Котюзі по заслузі). Був 1924 р. — на Волині панувала ендеція; одиниці розпочали широко господарчо-кооперативну працю. Тоді до помочи ніхто не станув. Не було й Петра Певного. Був 1929 р. — на Волині панувала санація, але вже був Українбанк у Луцьку й 40 кооператив у луцькому районі, а всіх на Волині біля трьох соток. Тоді прийшло охочих „працювати" багацько, а в тому числі Петро Певний, а за ним тюпцем Василь Галушка. Й сказали їм: „будьте кооператорами". Й вони стали... Протягом трьох днів добули статут Кредитового Банку і з богатих фондів Банку Рільного дістали 25.000 зол. кредиту, як першу рату. Таким чином стали Петро Певний і Василь Галушка будувати „новітню кооперацію" й „правдиву кооперацію". 1) Без членів і білянсу дістали кредити — можлива річ тільки в „новітній кооперації". 2) Доносили й писали на Українбанк — до прокуратора спроваджували, за лихву обвинувачували, а самі побирали ще більше та примусову передплату на „Ниву" запровадили. Чим не „Новітня кооперація". „Тримай — мовляв — злодія!". 3) Обріхували й оклеветували українську кооперацію — не до Львова йшли, а до Варшави. Але забули, що кооперація у Варшаві, то не відділ безпеченства в Луцьку. То таки не „новітня", а „правдива кооперація". Отже **розбивацький, доношицький й „новітній" Кредитовий Банк Петра Певного Ревізійний Союз польських кооператив у свої члени не прийняв.** Цим самим він ствердив те, що твердили ми: що кооперацією біля Банку Певного не пахне, що біля нього пахне політикою, що тому Українбанк найшовся під обстрілом, а разом з ним і українські кооператори. Українбанк має тому величезну моральну сатисфакцію, а українська кооперація, як і її керманичі оправдання, що, коли їх обстрілюють, обкидають болотом, зогиджують і пишуть на них доноси, то поступають по бандитськи, а для бандитів не має місця в порядному товаристві. Отже, ані Львів, ані Варшава! Лишається хіба „будувати Україну" ендецьку клерикальну, антисанаційну й антиукраїнську Познань. **N. N.**

КОМАРНО. (Чи це можливе у інших народів?) Дня 15. вересня ц. р. уладжувала філія „Просвіти" в Комарні Ювилейне Свято, в якого програмі була вистава драми „За Батька", а яку мав відограти аматорський гурток з Якимчиць. Та вистава ця не могла відбутися з браку декорацій, занавіси і козацьких одягів а вижичення тих предметів, конечно потрібних до вистави відмовив аматорський гурток при читальні „Просвіти" в Комарні, зложений головно зі студентів вищих шкіл мимо прохання, з яким звернувся до того гуртка виділ філії „Просвіти" в Комарні. Свою відмову гурток мотивував тим, що читальня „Просвіти" в Горожанці Великій запросила його відіграти пєсу „Борці за мрії" того самого дня. На інтервенцію виділу філії „Просвіти" в Комарні виділ читальні „Просвіти" в Горожанці Великій рішив вже не давати вистави дня 15.IX. в своїм селі і звернувся до аматорського гуртка в Комарні з повідомленням, що читальня „Просвіти" в Гор. В. солідаризується з філією і пропонує аматорському гурткові відложення вистави на інший день. Та мимо цього аматорський кружок у Комарні відмовив дальше філії „Просвіти" згаданих предметів і мимо неґативного становища, яке заняла читальня „Просвіти" в Горожанці Великій аматорський гурток з Комарна виїхав до Горожанки Великої, зірвавши тимсамим виставу заповіджену на ювилейнім Святі філії в Комарні. Не помогла особиста інтервенція голови філії „Просвіти" в дні ювилею у голови гуртка п. Івана Сороківського, знаного великого противника УНДО, щоби аматорський гурток бодай випозичив до згаданої вистави козацьких одягів, яких до своєї вистави не потребує або щоби амат. гурток сам відограв пєсу після ювилею в Комарні та все надармо. Той самий гурток, який випозичав і декорації і занавіси жидам — філії „Просвіті" цього відмовив. Тим поступком аматорський гурток з Комарна причинився разом з офіціяльною заборонею на похід з орхестрою і відіграння тією ж орхестрою підчас академії віняя народніх пісень та відспівання народнього гимну, до того, що ювилейне Свято „Просвіти" в Комарні, не зважаючи на зусилля філії не відбулося. — За Виділ філії „Просвіти" **Д-р Ол. Пеленський.**

РІВНЕ. („Союз Українок"). Часто доводиться чути на Волині скарги на інтелігентне жіноцтво, яке, як не маширує в ногу з своїми чоловіками-хрунями, то нічого не робить. Тому-то, переїзджаючи через Рівне, зайшов я до „Союзу Українок". На дверях вивіска, означені години, коли відчинена читальня. „Невже таки щодня відчинена читальня?" — блимає в мене в голові. Переконуюсь, що дійсно відчинена. Входжу, знайомлюсь з головою т-ва, п. Евгеною Глинською. Охоче мені показує моделі суконок, зроблені на двомісячних курсах крою й шиття для селянок, зразки вишивок, ручних „красних" робіт і т. д. Далі довідуюсь, що в найближчих днях мають розпочатися другі курси (може вже й розпочалися). Т-во має три філії: в Ковлі, Володимирі й Кремянці та організує в Костополі, Городку й Корці. Має читальні в Рівному, Великих Любощах на Костопільщині й в Олександрії. Має також свій хор і театральний гурток, який хоч працює і несистематично, але, коли треба, дає вистави. Та найбільше зацікавила мене захоронка для дітей, улаштована при „Народньому Домі". Цього літа в захоронці було біля 50 дітей, які проводили час від 9. до 1. год. пополудні під доглядом і кермою пань В. Симович і Т. Гаврилко. Орієнтуюся, що це властиво „дитячий садок". Аж не віриться мені, щоб наші українські дітки на Волині мали таку опіку, бож ми звикли лише бачити біля них „закониць" і „сюстр", які дуже „люблять" наших дітей! Неначе вгадавши мої думки, п. Глинська показує мені фотографічні знимки і власними очима бачу малих діточок під опікою наших пань, бачу й курсанток курсів крою. Ще раз окидаю оком чистеньку читальню і часописи на столі, дякую сердечно паням за високу приємність, яку я одержав від побачення праці українського жіноцтва, бажаю їм розвитку й більшої кількости членських вкладок, з яких утримується Товариство, й прощаюся. А в голові стукає думка: „Чомуж не працює жіноцтво в інших містах?"

Українець

Зі спортового життя.

Пятизмаг У. С. К. „Беркут" в Перемишлі.

Дня 27. вересня ц. р. влаштував У. С. К. „Беркут" в Перемишлі пятизмаг. Перше місце здобув Козак, осягаючи 2841.05 пунктів (зах.-український рекорд), друге Ковальчик 2485.87 пкт., третє Свита.

Осяги: Біг 200 м.: 1) Козак 25.1, 2) Ковальчик 25.4, 3) Малиновський. — Скок удалечінь: 1) Ковальчик 5.68 м., 2) Козак 5.59, 3) Малиновський. — Мет ратищем: 1) Козак 46.24 (зах.-український рекорд), 2) Копистянський 41.85, 3) Ковальчик 35.30. — Мет диском: 1) Козак 32.21, 2) Куник 29.64, 3) Ковальчик 28.10. — 1500 м.: 1) Ковальчик 4:41.6 (зах.-український рекорд), 2) Медвіть 4:42.2, 3) Свита. — Крім того осягнено в стусані кулею: 1) Куник 10.73 м., 2) Копистянський 9.63, 3) Малиновський.

Відбулися рівнож змагання в кошиківці жінок між Веселою Громадою і Соколом з вислідом 28:2 кошів у користь Вес. Громади і змагання мущин між Беркутом і Соколом з вислідом 39:15 пунктів у користь Беркута.

З діяльности наших наколесників.

Секція наколесників Спорт. Т-ва „Україна" уладила в пятницю 27. ц. м. змагання на просторі 10 км. Змагуни стартували поодиноко в часі що дві мінути. Перше місце заняв Мороз Роман 18 мін. 52 с., друге Ярош Б. 19 мін. 50 с., третє Козак Андрій. Старт і мета коло грища Сокола-Батька. Зголошених вісьмох.

Заповіджена прогулька до Станиславова в днях 21. до 22. вересня не відбулася з причини слоти. В дні 29. ц. м. відбулася прогулька до Янова 30—60 км.

Мистецтва Ліги.

Львівські Чорні, що програли в неділю шесті з черги змагання, опинилися замісць на чолі табелі — між загроженими клюбами. До цих загрожених спадком до А-кляси клюбів належать тепер крім Чорних ще Польонія і Туристи (всі три клюби мають по 22 страчені пункти), Варшавянка (23 страч. п.), Погонь (24), І. Ф. Ц. (25). Кандидатами на мистців можна вважати: Вислу (27 здобутих пунктів), Л. К. С. (25), Варту (24) і Гарбарню (24).

Хто спадае до Б-кляси у львівській окрузі?

Як відомо, за вдержання в А-клясі мусіли змагатися львівська Гасмонея і станиславівська Ревера. Минулої неділі виграла змагання у Львові Гасмонея 3:1, цієї неділі (29. вересня) мали відбутися відплатні змагання в Станиславові, які Ревера хотіла конче пересунути на пізніше. Колиж це не повелося, то Ревера втяла таку штуку, що назначила собі змагання з Гасмонеєю, не повідомивши її про це, на год. 10. рано, які доморослий суддя відсвистав як вальковер у користь Ревери. Гасмонея приїхала й відїхала зі Станиславова з нічим, бо Ревера до приписаних змагань не виступила під притокою, що вона вже виступила до змагань рано. По всякій правдоподібности ці змагання будуть зверифіковані в користь Гасмонеї, яка таким чином лишиться в А-клясі. Перед спадком до Б-кляси не поможуть Ревері хіба ніякі штучки.

Дужання в спортовім цирку.

В суботу (28.) і в неділю (29. вересня) відбулося знову по пять дужань. В суботу Ґрінберґ поклав у 6 мін. Брікнера, Карш у 7 мін. — Горвачка (нельсоном), Пошоф у 24 мін. — Віллінга. Повна емоцій боротьба Штекера зі Стібором по 20 мін. скінчилась ремісово, при чому Штекер боровся не конче по джентельменськи. В тому дні зголосився до участи в турнірі новий силач-великан, Радко Петрович. — В неділю виступив уперше віденець Бахраті, що в 7 мін. поклав Шварцбауера. Петрович уже в 1 мін. поклав Брікнера, Стібор у 38 мін. Карша (вдруге). Перемогу Стібора, любимця публики, принято оваційно. Боротьба двох кольосів: Пошофа і Шнайдера, по 20 мін. не дала висліду. Остання пара Щербінський—Ґрінберґ, боролася дуже по джентельменськи. До вирішення прийшло аж в 64 мін., коли боротьба перейшла вже на пункти. Переміг Щербінський, несподівано поклавши в тому часі Ґрінберґа на обі лопатки.

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Володимир Побулавець, мистець-різьбар, старшина Української Армії, помер 26. вересня 1929 р. у Варшаві. Покійний був родом із Київа. З армією УНР. у відділі Алмазова перейшов усі перипетії і злидні пізнішого таборового життя у Вадовицях. Свої мистецькі студії розпочав у варшавській Академії Мистецтв у школі проф. Браєра. Був оригінальним мистцем серед різьбарів. Залишив по собі низку дуже цікавих різьб. Похований у Варшаві 28. вересня 1929 р. — В. Й. П.!

Иосифа з Гащиців Ткачкевич, вдова по совітнику міністерства, померла по короткій недузі 24.IX. 1929. Похорони відбулись 26.IX. 1929 на личаківський цвинтар до родинної гробниці. Покійна була людиною чистого характеру і свідомою громадянкою, а перебуваючи в бувшій Австрії з мужем в ріжних краях держалась твердо своєї народности. В. Й. П.! — Всім Приятелям і Знакомим за ласкаву участь в похоронних і звеличанню Їх, як також за зложення співчуття щиро дякує горем прибита Донька і Родина. 629

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:
Вівторок 1-го жовтня, год. 7·30 веч. Паганіні". Виступ М. Важковича.

Малий Міський Театр:
Вівторок 1-го жовтня, год. 7·30 веч. Поїзд марево".

Кіна.

Апольо: „Остерігаю" (Лявра ля Плянте).
Касіно: „На захід від Занзібару (Льон Чаней).
Кольосей: „Щирозолотий плай" (Фред Томсон) і „Детективи Ріф і Раф".
Лев: „Дальші Тарзанові пригоди".
Люна: „Полевий суд у Сяноці" (Каделянова сповідь).
Марусенька: „Гріхи батьків" (Яннінгс).
Эдда: „Вулична співачка" зі співами (Мейрі Пікфорд).
Палас: „Її перчик".
Пан: „Д-р Шефер, лікар жіночих недуг".
Пасаж: „Пімста еспанця".
Стилеве: „Кікі — танцюристка з Фолі Берже" і „Потоптана честь".
Фатаморіана: „Поліцмайстер Тагеев" Запольської.
Химера: „Дочка полку".
Утіха: „Князь лісів" (Дуґлас Фейрбенкс).

Спортовий цирк.

Міжнародні змагання в дужанні в цирку при вул. Коперника ч. 33. Початок щодня год. 8·30 веч.

Програма радіо.

Вівторок 1-го.

Варшава (1411,7) 15·00 Симфонічний концерт.
Познань (334,8) 23·15 Музика до танців.
Катовиці (408,7). 19·20 „Страшний Двір" Монюшка.
Лайпціг (259) 20·00 Пісні.
Талін (296) 17·30 Концерт радіооркестри солістів.
Льондон (356,3) 20·30 Концерт.
Штутгарт (360) 20·45 Вечір пісні й рецитації.
Франкфурт (390). 16·15 Концерт.
Берн (403) 20·00 Концерт хору.
Берлін (418) 20·30 Музика вел. міста.
Стокгольм (436). 20·10 Народні пісні.
Рим (441). 21·00 „Аіда".
Прага (487) 20·40 Концерт. 21·30 Скрипка.
Мілано (501). 20·30 Оперетка.
Брюссель (509) 21·15 Концерт.
Відень (516,3). 20·30 Фільгармонія. Орхестра.
Мюнхен (533). 19·30 Концерт радіо-орхестри.
Будапешт (550). 20·15 Концерт тріа.
Москва (825). 18·30 Концерт і симф. орхестра.
Ленінград (1000) 19·00 Опера.
Харків (1304) 20·35 Симфонічний концерт.
Париж (1725). 21·35 „Жонглер з Нотр-Дам".

Середа 2-го.

Варшава (1411,7). 20·30 Солісти. 23·00 Музика до танців.
Познань (334,8). 20·30 Концерт. 23·00 Музика до танців.
Катовиці (408,7). 20·30 Концерт.
Вильно (385) 22·45 Музика до танців.
Талін (296) 17·30 Опереткова музика.
Гамбург (372). 0·30 Концерт Шуманівський.
Франкфурт (390) 21·00 Наймолодша чеська музика.
Берлін (418). 18·40 Модні пісоньки.
Стокгольм (436) 22·25 Музика до танців.
Лянгенберг (473) 20·00 Весела середа.
Прага (487). 21·00 Концерт.
Мілано (501) 22·10 Легка музика.
Брюссель (509) 21·15 Опера Доніцетті.
Відень (516,3). 20·00 Арії й пісні.
Будапешт (550). 20·00 Опера.
Москва (825). 21·30 Опера або оперетка.
Ленінград (1000) 19·30 Дута орхестра.
Париж (1725) 21·35 Концерт.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

„Вертеп Наших Днів" Галактіона Чіпки і Ле-зе:
Стрий, четвер, дня 3. X. 1929.
Рогатин, пятниця, дня 4. X. 1929. 617 1—2

Секція Студенток у Львові повідомляє, що речинець вношення подань в справі мешкань є продовжений до дня 5. ц. м. — Бавші інформації уділяється в канцелярії Академічного Дому від год. 12—1-ої.

Український Театр під дирекцією П. Карабіневича. 536 1—?

Микуличі:
Вівторок 1.X. „Пташник з Тиролю".
Середа 2.X. „Тітка Чарля".
Четвер 3.X. „Барон циганів".

Тернопіль:
Пятниця 4.X. Святочне відкриття Подільського Театру. „Запорожець за Дунаєм".
Субота 5.X. „Пташник з Тиролю".
Неділя 6.X. „Чесна Сузанна".
Субота 12.X. „Барон циганів".
Неділя 13.X. „Маруся Богуславка".

Вписи на річний курс торговельний для абітурієнтів приймає Торговельна Школа у Львові, вул. Корняктів ч. 1. до кінця вересня 1929 р. — Виклади починаються дня 8. жовтня о год. 4. попол. — Прохання про приняття належить вносити письменно, долучуючи натуральне свідоцтво до Дирекції школи. — **Дирекція.** 600 3—3

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". В друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10.